

Answer Key ਤੋਂ ਮਪ੍ਰੇ ਵਿਝਾਨ 1-3-2018 ਦੇ
ਗਜ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਥੋੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਟ, ਪੰਜਾਬ, ਮੋਹਾਲੀ director.scert@yahoo.in
S.C.E.R.T., PUNJAB, MOHALI

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਬੇਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2017

Punjab State Talent Search Examination, 2017

directoe scert@yaho.o.in ਤੋਂ ਕੌਮੀ ਸਾਡੇ
ਜਮਾਤ ਦਸਵੀਂ (Class X)

MENTAL ABILITY AND SCHOLASTIC APTITUDE TEST ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 180

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

1. ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ (MAT) ਵਿੱਚ 50 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।
2. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ (SAT) ਵਿੱਚ 90 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।
3. ਭਾਸ਼ਾ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ) ਵਿੱਚ 40 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।
4. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਿਆਤ੍ਰਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਹੈ-

i) ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ	ii) ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ
iii) ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ	iv) ਭੂਗੋਲ
v) ਇਤਿਹਾਸ	vi) ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ
vii) ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ	viii) ਗਣਿਤ
ix) ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ	x) ਹਿੰਦੀ
xi) ਪੰਜਾਬੀ	
5. ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
6. ਭੁਗਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਲਈ ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (ਓਐਮਆਰ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਲੇ/ਨੀਲੇ ਥਾਂਲ ਪੈਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰ ਕੇ ਦਰਸਾਓ।
7. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਰਿਣਾਤਮਕ (ਨੈਗੋਟਿਵ) ਮਾਰਕਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।
8. ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ (OMR Sheet) ਤੇ ਵਾਈਟ ਡਾਲ ਉਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

Rough Work / କୁଳା କମ୍

ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ (MAT)

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1-2) ਵਿੱਚ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੜੀ ਵਿੱਚ
ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਭਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰੋ।

1. 98, 72, 14, ...
1) 10   2) 8
3) 6   4) 4
2. 2, 3, 5, 8, 12, 17, ...
1) 23   2) 19
3) 18   4) 25

3. ਕਿਸੇ ਕੌਡ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ABCD ਨੂੰ ZYXW ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ DANCE ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?
1) MZWXV   2) MXZWV
3) WZMXV   4) VMZXW

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (4-5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੱਖਰ/ਅੰਕ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

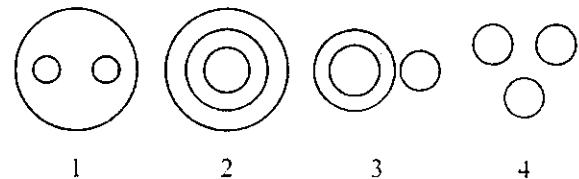
4. bc _ b _ c _ b _ ccb
1) bcbc   2) bbcb
3) cbcb   4) cbcb
5. 0 _ _ 01 _ 01 _ 011
1) 1011   2) 1111
3) 0101   4) 0011

6. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'COMMUNICATION' ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਤੋਂ
ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ?
1) MUSIC   2) UNION
3) ACTION   4) CAUTION

7. ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੇ
ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਬਦ ਆਵੇਗਾ?
1) bright   2) baffle
3) bandit   4) brook

8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੱਸੇ ਕਿਹੜਾ ਬਿੰਨ ਹੈ।
1) ਕੰਨ   2) ਅੱਖਾਂ
3) ਫੇਫੜੇ   4) ਦਿਲ

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (9-10) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ ਤਿੰਨ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

9. ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ, ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਭੂਗੋਲ
10. ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (11-12) ਵਿੱਚ ਗਣਿਤਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਕਮਵਾਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲਵੇਗਾ।

11. $14 \Delta 2 \Delta 4 \Delta 3$
1) $- = +$ 2) $\div - =$
3) $+ = x$ 4) $- = \div$
12. $22 \Delta 36 \Delta 6 \Delta 30 \Delta 2$
1) $- \div + =$ 2) $+ - x =$
3) $\div - + =$ 4) $+ \div = -$

13. ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਉੱਤਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਕੇ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਿਰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲੜਕੀ ਹੁਣ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ?

- 1) ਉੱਤਰ   2) ਦੱਖਣ-ਪੱਛਮ
3) ਦੱਖਣ   4) ਪੱਛਮ

14. ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਮੂਹ ਚੁਣੋ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ

ਤਰਤੀਬ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਾਰਬਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣ ਜਾਵੇ।

D I F E R N

1 2 3 4 5 6

- 1) 1, 4, 3, 6, 2, 5   2) 6, 4, 3, 5, 2, 1
3) 3, 5, 2, 4, 6, 1   4) 5, 4, 3, 2, 6, 1

15. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹਰੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਪੀਲਾ, ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਨੀਲਾ, ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਕਾਲਾ, ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਲਾਲ, ਲਾਲ ਰੰਗ ਨੂੰ ਜਾਮਣੀ, ਜਾਮਣੀ ਰੰਗ ਨੂੰ ਭੂਗਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਦਾ ਰੰਗ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- 1) ਲਾਲ   2) ਜਾਮਣੀ
3) ਨੀਲਾ   4) ਹਰਾ

16. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅੰਕ '6' ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ '4' ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅੰਕ '7' ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

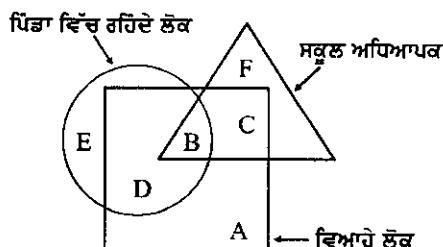
1 6 3 2 2 4 6 7 5 3 8 4 6 5 1 2 4 6 7 9 6 7

- 1) ਇੱਕ   2) ਦੋ
3) ਤਿੰਨ   4) ਚਾਰ

17. ਜੇਕਰ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਦਾ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ 9ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ 26ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੱਸੇ ਸ਼੍ਰੋਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ।

- 1) 34   2) 35
3) 29   4) 36

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਭਨ (18-21) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ ਵਰਗ-ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ, ਚੱਕਰ-ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਤਿ੍ਭੁਜ-ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

18. ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

- 1) C   2) D
3) A   4) B

19. ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੇਤੂ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?

- 1) E   2) D
3) C   4) F

20. ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਜੋ ਨਾਂ ਤਾ ਵਿਆਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਅੱਖਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?

- 1) F   2) E
3) A   4) B

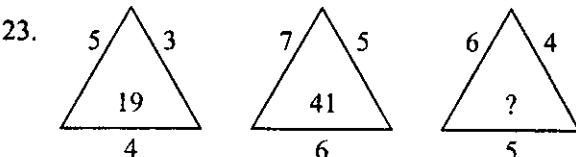
21. ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਨਾਂ ਵਿਆਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਣ

- 1) A   2) F
3) E   4) D

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਭਨ (22-24) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

3C	27D	9E
7I	21K	3M
4D	?	7J

- 1) 11E   2) 28G
3) 35I   4) 48F

23. 1) 25   2) 40
3) 29   4) 47

24. $7 * 1 = 64$

$3 * 9 = 144$

$5 * 6 = ?$

1) 22

2) 55

3) 66

4) 121

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (25-26) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਅਕਤੀ ਕੋਲ A, B, C, D, E ਪੰਜ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਹੈ।

1) A ਦਾ ਭਾਰ B ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਣਾ ਹੈ।

2) B ਦਾ ਭਾਰ C ਨਾਲੋਂ ਸਾਡੇ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

3) C ਦਾ ਭਾਰ D ਦੇ ਭਾਰ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਹੈ।

4) D ਦਾ ਭਾਰ E ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲੋਂ ਅੱਧਾ ਹੈ।

5) E ਦਾ ਭਾਰ, A ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਰ C ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

25. ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਵਸਤੂ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

1) A

2) B

3) C

4) D

26. ਸਭ ਤੋਂ ਹਲਕੀ ਵਸਤੂ ਕਿਹੜੀ ਹੈ,

1) A

2) C

3) D

4) E

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (27-29) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਕਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅੱਖਰ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਅੱਖਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ $E = 4$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ -

$$\begin{array}{r}
 & L & E & T \\
 + & T & H & E \\
 \hline
 & L & O & S & S
 \end{array}$$

27. O ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ?

1) 3

2) 1

3) 0

4) 2

28. S ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ?

1) 8

2) 6

3) 4

4) 2

29. L ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀਤੀ ਹੈ?

1) 0

2) 1

3) 2

4) 7

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (30-32) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਘਣ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪਾਸਾ 4 ਸੈਚੀ: ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 1 ਸੈਚੀ: ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਘਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

30. ਦੋ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਰੰਗੇ ਗਏ ਛੋਟੇ ਘਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

1) 8

2) 16

3) 24

4) 64

31. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਘਣਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

1) 8

2) 12

3) 16

4) 24

32. ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ ਘਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਰੰਗ ਹੈ?

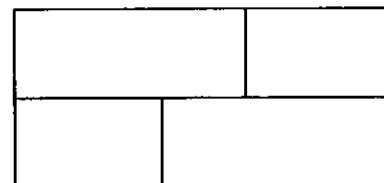
1) 4

2) 6

3) 8

4) 16

33. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਆਇਤ ਹਨ।

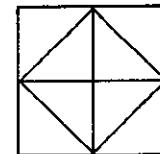
1) 6

2) 7

3) 8

4) 9

34. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਿ੍ਹਤੀਆਂ ਹਨ?

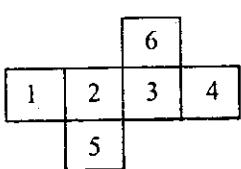
1) 8

2) 10

3) 12

4) 14

35. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਡੱਬਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ '3' ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਆਵੇਗਾ?

- 1) 1   2) 2
3) 4   4) 5

36. ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕੁੱਲ 4800 ਰੁਪਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਰੁਪਏ, 50 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ ਹਨ। ਤਿੰਨੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹਾਬਰ ਹੈ। ਦੱਸੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਨੋਟ ਹਨ?

- 1) 45   2) 60
3) 75   4) 90

37. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮਤਲਬਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

- (a) ਰਸੋਈ (b) ਖੇਤ (c) ਪਲੇਟ (d) ਦਕਾਨ
1) abcd   2) dcba
3) bdac   4) baed

38. ਜੇਕਰ 1985 ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸ਼ੁਕੱਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੱਸੇ 1986 ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਕਿਹੜੇ ਦਿੱਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ?

- 1) ਵੀਰਵਾਰ   2) ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ
3) ਐਤਵਾਰ   4) ਸ਼ੁਕੱਰਵਾਰ

39. ਘੜੀ ਦੀਆਂ ਮਿਟਾਂ ਅਤੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਦੂਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ (ਸਿੱਧੀ ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ) ਇੱਕ ਦਿੱਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?

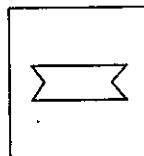
- 1) 12   2) 24
3) 10   4) 22

40. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਲੜੀ 2, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 17 ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕ ਭਿੰਨ ਹੈ?

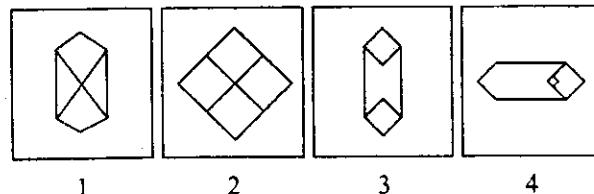
- 1) 7   2) 9
3) 5   4) 13

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (41-42) ਵਿੱਚ ਚਿੱਤਰ 'X' ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

41.

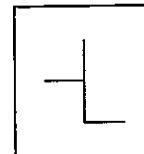

(X)

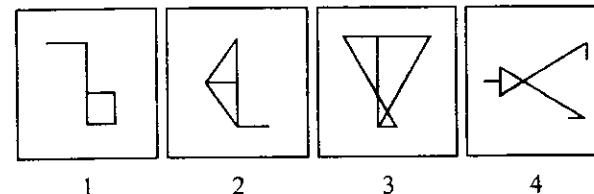

1   2   3   4

42.

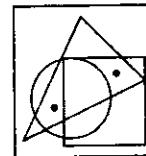
(X)

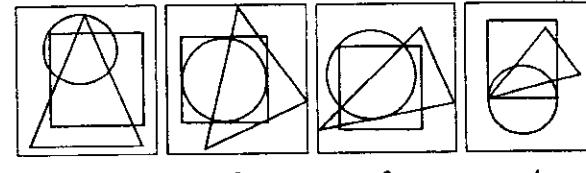
1   2   3   4

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (43-44) ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਚੁਣੋ ਜੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

43.

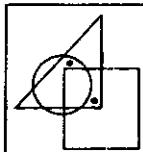

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

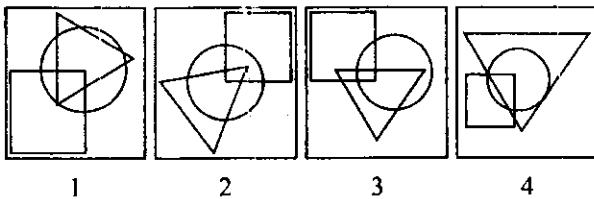

1   2   3   4

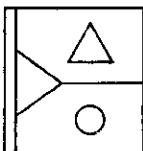
44.

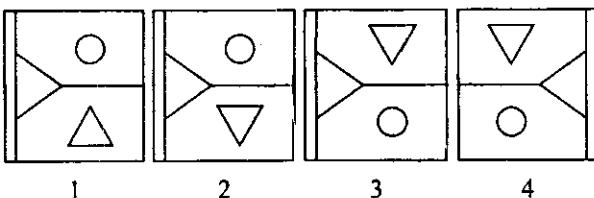
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

45. ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਤੇ ਚਿੱਤਰ 'x' ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹਾਂ ਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ?

(X)

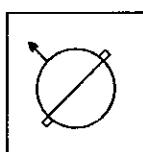
1

2

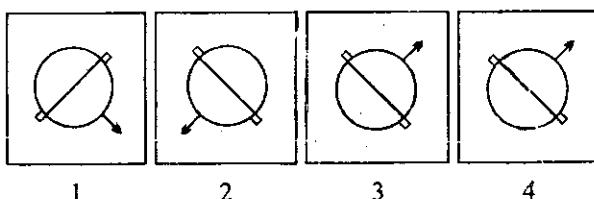
3

4

46. ਸ਼ੀਸੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਤੇ ਚਿੱਤਰ 'x' ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹਾਂ ਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ?

(X)

1

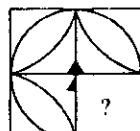
2

3

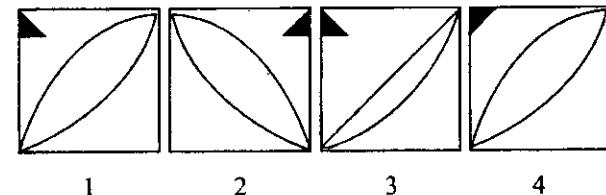
4

ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ (47-48) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧੁਨਾ ਚਿੱਤਰ 'x' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪ 1 ਤੋਂ 4 ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

47.

(X)

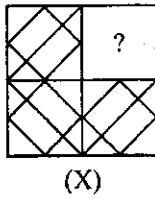
1

2

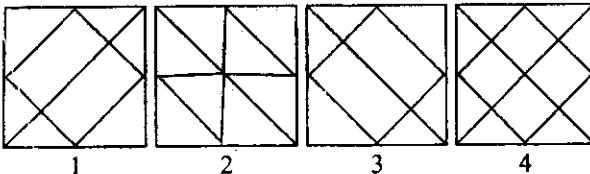
3

4

48.

(X)

1

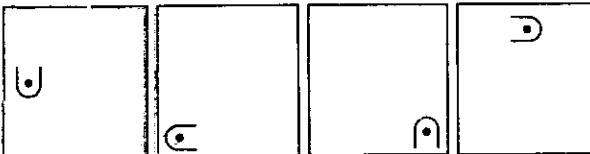
2

3

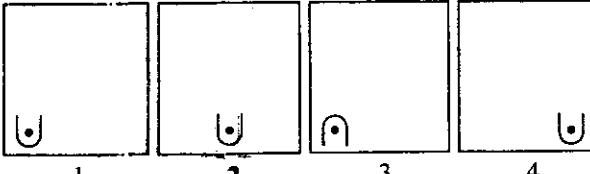
4

49. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਲੜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ

1

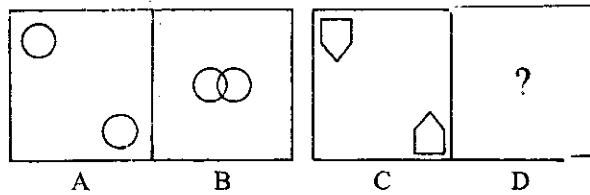
2

3

4

50. ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰਾਂ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਉਸੇ ਹੀ ਸੰਬੰਧ ਅਨੁਸਾਰ C ਅਤੇ D ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ D ਦੀ ਜ਼ਹਾਂ ਲਈ ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੱਤਰ

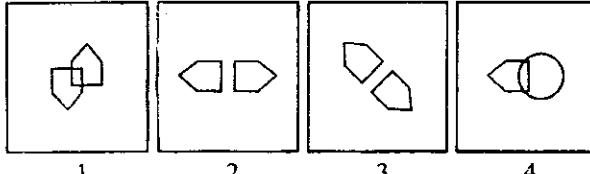
A

B

C

D

ਉੱਤਰ ਚਿੱਤਰ

1

2

3

4

PART - 2

51. ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਚਸ਼ਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
 1) ਨਿਕਟ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦੋਸ਼   2) ਦੂਰ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦੋਸ਼
 3) ਜਗ ਦੂਰ ਦਿਸ਼ਟੀ ਦੋਸ਼   4) ਮੋਤਿਆ ਬਿੰਦ
52. ਗੋਲਾਕਾਰ ਦਰਪਣ ਅਤੇ ਇਕ ਪਤਲੇ ਗੋਲਾਕਾਰ ਲੈਨਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਦੀ
 ਫੋਕਸ ਦੂਰੀ -10 ਸੈਂਟੀ ਮੀਟਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ
 1) ਦੋਵੇਂ ਅਵਤਲ ਹਨ
 2) ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਲ ਹਨ
 3) ਦਰਪਣ ਅਵਤਲ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਲੈਨਜ਼ ਉੱਤਲ ਹੈ
 4) ਦਰਪਣ ਉੱਤਲ ਹੈ ਪਰ ਲੈਨਜ਼ ਅਵਤਲ ਹੈ
53. ਟਿੰਡਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਸ ਨਾਲ ਸੰਬਧਤ ਹੈ।
 1) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਪਰਾਵਰਤਨ (reflection)
 2) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਅਪਰਵਰਤਨ (refraction)
 3) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਵਿਖੇਪਣ
 4) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਖਿਲਾਰ (scattering)
54. ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇਕ 4 ਓਹਮ ਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ
 ਕਿਵੇਂ ਸੰਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ 6 ਓਹਮ ਦਾ
 ਹੋਵੇ।
 1) ਸਮਾਨਾਂਤਰਬਧ
 2) ਲੜੀਬਧ
 3) ਦੋ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਯੋਜਨ ਨਾਲ
 ਲੜੀਬਧ
 4) ਦੋ ਲੜੀਬਧ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਯੋਜਨ ਨਾਲ
 ਸਮਾਨਾਂਤਰਬਧ
55. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੁਣ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਪੋਟਾਨ
 ਸੁਤੰਤਰਕੁਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਚੁਬਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।
 1) ਪੁੰਜ   2) ਗਤੀ
 3) ਵੇਗ   4) ਚਾਰਜ
56. ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਇਕ ਆਇਤਕਾਰ ਕੁੰਡਲੀ ਕਿਸੇ ਚੁਬਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ
 ਘੁੰਮਣ ਗਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਕੁੰਡਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਬਿਜਲੀ
 ਧਾਰਾ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਘੁੰਮਣ ਚਕਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪਰਿਵਰਤਨ
 ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 1) ਦੋ   2) ਇਕ
 3) ਅੱਧੇ   4) ਚੌਥਾਈ
57. ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਅਲਗ-ਅਲਗ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗੋਂਦ ਸੁਟਣ
 ਤੇ ਉਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੜਕ ਨਾਲ ਕਮਵਾਰ 2 ਸੈਕੰਡ ਅਤੇ 3 ਸੈਕੰਡ
 ਵਿਚ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ
 ਉਚਾਈ ਹੋਵੇਗੀ।
 1) 10 ਮੀਟਰ ਅਤੇ 15 ਮੀਟਰ
 2) 20 ਮੀਟਰ ਅਤੇ 45 ਮੀਟਰ
 3) 25 ਮੀਟਰ ਅਤੇ 45 ਮੀਟਰ
 4) 5 ਮੀਟਰ ਅਤੇ 15 ਮੀਟਰ
58. 1.6 ਕੁਲਮ ਚਾਰਜ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
 1) 10^{17} 2) 10^{18}
 3) 10^{19} 4) 10^{20}
59. ਕਿਸੇ ਝੂਲੇ ਤੇ ਝੂਲਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਲੜਕੀ ਇਕ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ
 ਦੂਸਰੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ
 ਸਹੀ ਹੈ।
 ਉ) ਸਥਿਤਜ਼ ਉੱਗਜਾ ਦਾ ਗਤਿਜ਼ ਉੱਗਜਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਥਿਤਜ਼
 ਉੱਗਜਾ ਵਿਚ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 ਅ) ਗਤਿਜ਼ ਉੱਗਜਾ ਦਾ ਸਥਿਤਜ਼ ਉੱਗਜਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗਤਿਜ਼
 ਉੱਗਜਾ ਵਿਚ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 ਇ) ਝੂਲਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਗਜਾ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ
 ਹੁੰਦਾ
 ਸ) ਝੂਲਦੇ ਸਮੇਂ ਯਾਂਤਰਿਕ ਉੱਗਜਾ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ
 1) ਸ   2) ਅਅਤੇ ਸ
 3) ਇਅਤੇ ਸ   4) ਉਅਤੇ ਸ
60. ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਕਿਸ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ
 ਕਰਦਾ।
 1) ਵਿਸਥਾਪਨ
 2) ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਬਲ
 3) ਵਿਸਥਾਪਨ ਅਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬਲ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਣ
 4) ਵਸਤੂ ਦੀ ਅੰਤਰਿਕ ਤਾਤੀ
61. ਪੁਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਆਗਵੰਤੀ 100 Hz ਹੈ ਇਹ
 ਵਸਤੂ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਵਾਰ ਕੰਪਨ ਕਰੇਗੀ।
 1) 3000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ   2) 6000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ
 3) 2000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ   4) 4000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੰਟ
62. ਪੁਨੀ ਦਾ ਹਵਾ ਵਿਚ ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 1) ਮਾਪਿਆਮ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਢੂਜੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਸੰਚਾਰ
 2) ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਨਮੀ ਕਾਰਨ

- 3) ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਕਾਰਨ
4) ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਕਣਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰਕਤ ਦਾ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ
ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਤੱਕ ਦਾ ਸੰਚਾਰ
63. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ
ਵਿੱਚ ਅਪਘਟਿਤ (decomposed) ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
1) NaCl   2) KCl
3) AgCl   4) CuCl
64. ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪੋਟਾਸੀਅਮ ਪਰਮੈਂਗਨੇਟ ਦੇ ਰਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਬੀਕਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਰੰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਮਣੀ
(purple) ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ)
1) ਕਰਮੈਟੋਗਰਾਫੀ (Chromatography)
2) ਕਸ਼ਾਈਦਣ (Distillation)
3) ਪ੍ਰਸਰਣ (diffusion)
4) ਜੈਹਰ ਉਡਾਉਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (sublimation)
65. ਕਿਸੇ ਤੱਤ x ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅੰਕ 13 ਹੈ। ਉਸਦੇ x^3 ਆਇਨ ਵਿੱਚ
ਕਿਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ ਹੋਣਗੇ।
1) 11   2) 15
3) 16   4) 10
66. ਆਵਰਤੀ ਸਾਕਣੀ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਤੇ
ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਦੱਢਦਾ -
1) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਵਿਆਸ
2) ਧਾਤਵੀ ਗੁਣ
3) ਬਾਹਰਲੇ ਸ਼ੈਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਯੋਜਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨ
4) ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੇ ਸ਼ੈਲਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
67. ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ 'x' ਦਾ ਘੋਲ ਸਫੈਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਸਤੂ x ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਸੂਤਰ ਕੀ ਹੈ?
1) ਕੈਲਸੀਅਮ ਹਾਈਡਰੋਕਸਾਈਡ Ca(OH)_2 ,
2) ਮੈਗਨੀਸੀਅਮ ਹਾਈਡਰੋਕਸਾਈਡ Mg(OH)_2 ,
3) ਕੈਲਸੀਅਮ ਕਾਰਬਨੇਟ CaCO_3 ,
4) ਸੋਡੀਅਮ ਹਾਈਡਰੋਕਸਾਈਡ NaOH
68. ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰੋੜ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਣਕਾਂ ਨੂੰ
ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
1) ਕਰਮੈਟੋਗਰਾਫੀ   2) ਕਸ਼ਾਈਦਣ
3) ਜੈਹਰ ਉਡਾਉਣਾ   4) ਅੰਸ਼ਿਕ ਕਸ਼ਾਈਦਣ ਵਿਧੀ
69. ਤੱਤ X, X_2O , ਸੂਤਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਕਸਾਈਡ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਇਹ ਤੱਤ X ਆਵਰਤੀ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਉਸ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈ।
1) Na   2) Mg
3) Al   4) Si
70. ਆਵਰਤੀ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤੱਤ ਦਾ
ਪਰਮਾਣੂ ਅੰਕ ਵਿਆਸ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ?
1) Na, Rb   2) Mg, Cs
3) Na, Cs   4) Na, K
71. ਮਣਜੀਤ ਨੇ ਕਾਪਰ ਸਲਫੇਟ ਦੇ ਘੋਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਧਾਰਤ ਦੇ ਬਰਤਨ
ਵਿੱਚ ਰਖਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕੱਪ ਜਿੰਕ ਦਾ, ਇੱਕ ਕੱਪ ਲੋਹੇ
ਦਾ, ਇੱਕ ਕੱਪ ਚਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਘੋਲ ਕਿਹੜੇ ਕੱਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
1) ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਕੱਪ ਵਿੱਚ   2) ਲੋਹੇ ਵਿੱਚ
3) ਜਿੰਕ ਵਿੱਚ   4) ਤਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚ
72. 3.011×10^{23} ਨਾਈਟਰੋਜਨ (N) ਪਰਮਾਣੂਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦਾ
ਪੁੱਜ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
1) 28g   2) 14g
3) 7g   4) 16g
73. ਫਲੋਰਾਈਡ (F) ਆਇਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੋਜਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਾਂ ਦੀ
ਸੰਖਿਆ ਕੀ ਹੈ?
1) 8   2) 10
3) 11   4) 17
74. ਦਿਲ ਪੇਸ਼ੀ ਦੇ ਸੈੱਲ ..... ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
1) ਗੋਲਾਕਾਰ, ਅਸ਼ਾਖਿਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰਕ
2) ਅਵੇਲਣਕਾਰ, ਸ਼ਾਖਿਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰਕ
3) ਵੇਲਣਕਾਰ, ਅਸ਼ਾਖਿਤ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਕੇਂਦਰਕ
4) ਵੇਲਣਕਾਰ, ਸ਼ਾਖਿਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰਕ
75. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਰ ਪ੍ਰਜਣਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਨਹੀਂ ਹੈ?
1) ਪਤਾਲੂ   2) ਸ਼ੁਕਰਾਣੂ ਵਹਿਣੀ
3) ਐਡਕੋਸ਼   4) ਸ਼ੁਕਰਾਣੂ
76. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪੌਦਾ ਹਾਰਮੋਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।
1) ਸਾਈਟੋਕਾਇਨਿੰਨ   2) ਜਿਬਰੋਲਿਨ
3) ਐਡਰੀਨਾਲਿਨ   4) ਆਕਸਿਨ

77. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਿਹੜੇ ਸੈੱਲ ਆਪਣੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ?
- ਲਾਲ ਲਹੂ ਸੈੱਲ
  - ਸਫੇਦ ਲਹੂ ਸੈੱਲ
  - ਪਲੇਟਲੈਟਸ
  - ਪਲਾਜਮਾ
78. ਮਾਰੂਬਲੀ ਪੋਦਿਆਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੜਕ ਐਪੀਡਰਮਿਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਜਲਰੋਧੀ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਲੇਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?
- ਸੂਬੇਰਿਨ
  - ਸਕਲੈਰਨਕਾਈਮਾ
  - ਲਿਗਨਿਨ
  - ਕਿਊਟਿਨ
79. ਲਾਈਸੋਮਾਦੁਆਰਾ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ..... ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਬੋਜਨ ਰਸਧਾਨੀ
  - ਮਲਤਿਆਗ
  - ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ
  - ਪਾਚਨ
80. ਜੜ ਅਤੇ ਤਣੇ ਦੀ ਮੇਟਾਈ ਕਿਸ ਟਿਸ਼ੂ ਕਰਕੇ ਵਧਦੀ ਹੈ।
- ਐਪੀਕਲ ਵਿਭਾਜਨ ਯੋਗ ਟਿਸ਼ੂ
  - ਲੇਟਰਲ ਵਿਭਾਜਨ ਯੋਗ ਟਿਸ਼ੂ
  - ਇੰਟਰਕੇਲੋਗੀ ਵਿਭਾਜਨ ਯੋਗ ਟਿਸ਼ੂ
  - ਅੰਤਰ ਸੈਲੀ ਸਥਾਨ
81. ਕਿਹੜੀ ਮੱਛੀ ਦਾ ਪਿੰਜਰ ਸਿਰਫ ਪਸਲੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਸ਼ਾਰਕ ਮੱਛੀ
  - ਟੁਨਾ ਮੱਛੀ
  - ਗੋਹੁ ਮੱਛੀ
  - ਤਾਰਾ ਮੱਛੀ
82. ਪ੍ਰਕੈਰੀਓਟਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
- ਜੀਵਾਣੂ ਅਤੇ ਨੀਲੀ ਹਰੀ ਕਾਈ
  - ਜੀਵਾਣੂ ਅਤੇ ਵਿਸਾਣੂ
  - ਕਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਾਣੂ
  - ਵਿਸਾਣੂ ਅਤੇ ਨੀਲੀ ਹਰੀ ਕਾਈ
83. ਗੀਓ ਪੋਦੇ ਦੀ ਪੱਤੀ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸਲਾਈਡ ਬਣਾਣ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਖਮਦਰਸ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਣ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਛੇਕ ਦਿਖਾਹੀ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੇਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- ਕਲੋਰੋਪਲਾਸਟ
  - ਸਟੋਮੈਟਾ
  - ਗਾਲਜੀ ਕਾਇਆਵਾਂ
  - ਗੂਣਸੂਤਰ
84. ਬਾਇਰਾਕਸਿਨ ਹਾਰਮੋਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?
- ਫਲੋਰੀਨ
  - ਆਇਓਡੀਨ
  - ਕਲੋਰੀਨ
  - ਇਸੂਲਿਨ
85. ਕਾਇਕ ਪ੍ਰਜਣਨ ਵਿੱਚ ਪੋਦਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸ ਭਾਗ ਤੋਂ ਨਵਾਂ ਪੈਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ?
- ਤਣਾ, ਜੜ ਅਤੇ ਛੁੱਲ
  - ਤਣਾ, ਜੜ ਅਤੇ ਪੱਤੇ
  - ਤਣਾ, ਛੁੱਲ ਅਤੇ ਫਲ
  - ਤਣਾ, ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਛੁੱਲ
86. ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਤਹਿਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- ਸਮਤਾਪ ਮੰਡਲ
  - ਅਸਾਂਤੀ ਮੰਡਲ
  - ਅਧੋ ਮੰਡਲ
  - ਜਲ ਮੰਡਲ
87. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਲ ਦਾ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਢਲਾਣ
  - ਡੂੰਬੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਮੈਦਾਨ
  - ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੱਡਾਂ
  - ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਤਾਪਮਾਨ
88. ਸਟੈਲਕਟਾਈਟ ਅਤੇ ਸਟੈਲਗਮਾਈਟ ਕਿਸ ਕਾਰਕ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ?
- ਹਵਾ
  - ਬਰਫ
  - ਭੂਮੀਗਤ ਜਲ
  - ਸਮੁੰਦਰੀ ਲਹਿਰਾਂ
89. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ‘ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਨਗਰੀ’ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- ਪਠਾਨਕੋਟ
  - ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ)
  - ਮਾਨਸਾ
  - ਬਠਿੰਡਾ
90. ‘ਮੱਲੜ’ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- ਇੱਕ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈ
  - ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲੱਕੜ
  - ਬਨਸਪਤੀ ਅਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦਾ ਗਲਿਆ ਸੜਿਆ ਪਦਾਰਸ
  - ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ
91. ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਜਨਗਣਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਕਿੰਨੇ ਕਰੋੜ ਹੈ?
- 100 ਕਰੋੜ
  - 111 ਕਰੋੜ
  - 121 ਕਰੋੜ
  - 131 ਕਰੋੜ
92. ਅਗਵਲੀ ਪਰਬਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ?
- ਪੰਜਾਬ
  - ਰਾਜਸਥਾਨ
  - ਗੋਆ
  - ਕੇਰਲ

93. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਕਿਨੇ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ?
- 50362
  - 62350
  - 68000
  - 88752
94. 1904 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਟ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ?
- ਕੋਲਕਾਤਾ
  - ਦਿੱਲੀ
  - ਜਲੰਧਰ
  - ਚੇਨੌਂਡੀ
95. ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੈ-
- ਮੁਢਲੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
  - ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ
  - ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨਾ
  - ਸੰਉਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ
96. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?
- ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਜੀ
  - ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ
  - ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਰਾਇ ਜੀ
  - ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ
97. 'ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ' ਜਹਾਜ਼ ਕਿਸ ਨੇਵੀਗੋਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ?
- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇਵੀਗੋਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ
  - ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇਵੀਗੋਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ
  - ਗਦਰ ਨੇਵੀਗੋਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ
  - ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇਵੀਗੋਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ
98. ਪਹਿਲੇ ਐਂਗਲੋ-ਸਿੱਖ ਯੁਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 16 ਦਸੰਬਰ 1846 ਈ: ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਸੰਧੀ ਹੋਈ?
- ਭੈਰੋਵਾਲ ਦੀ ਸੰਧੀ
  - ਪੈਰਿਸ ਦੀ ਸੰਧੀ
  - ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੰਧੀ
  - ਤੇਪੱਥੀ ਸੰਧੀ
99. ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਕਿਸ ਨੇ ਬਣਾਇਆ?
- ਲਾਰਡ ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਟਿੰਕ ਨੇ
  - ਲਾਰਡ ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਨੇ
  - ਲਾਰਡ ਹਾਰਡਿੰਗ ਨੇ
  - ਲਾਰਡ ਕਰਜ਼ਨ ਨੇ
100. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਨਾਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ?
- ਪੰਡਿਤ ਚਤੁਰਦਾਸ
  - ਸ਼ਿਵਨਾਥ
  - ਸ਼ੇਖ ਸ਼੍ਰੀਮ
  - ਭਾਈ ਲਾਲੇ
101. 'ਮਾਈ ਮਲਵੈਣ' ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ?
- ਸੱਸ-ਜਵਾਈ
  - ਮਾਂ-ਪੁੱਤ੍ਰ
  - ਪਤੀ-ਪਤਨੀ
  - ਦਾਦੀ-ਪੋਤਾ
102. "ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਜੂਨ, 1948 ਈ: ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਜਾਵੇਗੀ।" ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ -
- ਵਿਲੀਅਮ ਬੈਟਿੰਕ ਨੇ
  - ਲਾਰਡ ਮਾਊਂਟਬੈਟਨ ਨੇ
  - ਐਟਲੀ ਨੇ
  - ਲਾਰਡ ਕਰਜ਼ਨ ਨੇ
103. ਸਰਹੰਦ, ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਹੈ?
- 12 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
  - 16 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
  - 10 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
  - 14 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
104. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਦੀ ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ ਕਿੱਥੇ ਹੋਈ?
- ਪਟਨਾ
  - ਲਖਨੌਰ
  - ਅੰਨਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
  - ਬਿਲਾਸਪੁਰ
105. ਚੱਕ ਨਾਨਕੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਦੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ?
- 19 ਜੂਨ 1665 ਈ:
  - 29 ਜੂਨ 1667 ਈ:
  - 9 ਜੂਨ 1668 ਈ:
  - 19 ਮਈ 1666 ਈ:
106. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਇਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?
- ਪੰਜਾਬ
  - ਰਾਜਸਥਾਨ
  - ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
  - ਮੇਘਾਲਿਆ
107. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸ ਅਨੁਛੇਦ ਰਾਹੀਂ 'ਮੁਫਤ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ' ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ?
- ਅਨੁਛੇਦ 21-A, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
  - ਅਨੁਛੇਦ 14, ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
  - ਅਨੁਛੇਦ 23, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰ
  - ਅਨੁਛੇਦ 22, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

108. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ, ਸੰਧੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇ ਕਿਸ ਸੂਚੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ?
- 1) ਸੰਘ ਸੂਚੀ
  - 2) ਰਾਜ ਸੂਚੀ
  - 3) ਸਮਵਰਤੀ ਸੂਚੀ
  - 4) ਬਚੀਆਂ ਪ੍ਰਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ
109. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇਕਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- 1) ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ
  - 2) ਨਗਰ ਨਿਗਮ
  - 3) ਬਲਾਕ ਸੰਮੱਤੀ
  - 4) ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ
110. ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕੌਣ ਸਨ?
- 1) ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ
  - 2) ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ
  - 3) ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ
  - 4) ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ
111. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਦਨੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਹੈ:
- 1) ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
  - 2) ਪੰਜਾਬ
  - 3) ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
  - 4) ਹਰਿਆਣਾ
112. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੰਘ ਦੇ ਕਿਸ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- 1) ਸੱਕਤਰੇਤ
  - 2) ਮਹਾਂਸਭਾ
  - 3) ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਰਿਸ਼ਦ
  - 4) ਟਰਸਟੀਸ਼ਨ ਪਰਿਸ਼ਦ
113. ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਮੈਂਬਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?
- 1) 15
  - 2) 7
  - 3) 13
  - 4) 10
114. ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਸ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
- 1) ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਧੀਨ
  - 2) ਰਾਜ ਸਭਾ ਅਧੀਨ
  - 3) ਸਰਵ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ
  - 4) ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ
115. ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਦੋਂ ਹੋਈ?
- 1) 1885 ਈ:
  - 2) 1924 ਈ:
  - 3) 1974 ਈ:
  - 4) 1906 ਈ:
116. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਸਬੰਧੀ ਨਿਤੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?
- 1) ਮੌਦੂਦਿਕ ਨੀਤੀ
  - 2) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੀਤੀ
  - 3) ਰਾਜ ਕੌਸ਼ਲ ਨੀਤੀ
  - 4) ਉੱਚਿੱਤ ਮੂਲ ਨੀਤੀ
117. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਪ੍ਰੱਤਖ ਕਰਹੈ?
- 1) ਉਪਹਾਰ ਕਰ
  - 2) ਆਮਦਨ ਕਰ
  - 3) ਸੰਪਤੀ ਕਰ
  - 4) ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ
118. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਅਸਲ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਰਤੀ ਲਗੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਆਖਦੇ ਹਨ?
- 1) ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
  - 2) ਇਛੁੱਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
  - 3) ਤਕਨੀਕੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
  - 4) ਮੌਸਮੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ
119. ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ (Inflation) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- 1) ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ
  - 2) ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ
  - 3) ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ
  - 4) ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ
120. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੀਜੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
- 1) ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ
  - 2) ਬੀਮਾ ਸੇਵਾਵਾਂ
  - 3) ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ
  - 4) ਜੰਗਲ ਸਬੰਧੀ
121. ਦੋ ਘਾਤੀ ਸਮੀਕਰਣ $4x^2 + 13x - k = 0$ ਵਿੱਚ k ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਮੂਲ ਦੂਸਰੇ ਮੂਲ ਦਾ ਗੁਣਾਤਮਕ ਉਲਟ ਹੋਵੇ।
- 1) 0
  - 2) -4
  - 3) 4
  - 4) 13/4
122. 100 ਅਤੇ 1000 ਦੇ ਵਿੱਚਕਾਰ 7 ਨਾਲ ਭਾਜਯੋਗ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪਤਾ ਕਰੋ।
- 1) 128
  - 2) 7
  - 3) 132
  - 4) 127
123. $\sin^3 \theta (1 + \cot \theta) + \cos^3 \theta (1 + \tan \theta)$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?
- 1) $\sin \theta - \cos \theta$
  - 2) 1
  - 3) $\sin \theta \cos \theta$
  - 4) $\sin \theta + \cos \theta$

124. 0.375 ਬਰਾਬਰ ਹੈ :-

1) $\frac{7}{3^5}$

2) $\frac{3}{2^3}$

3) $\frac{3}{7^5}$

4) $\frac{3^7}{5}$

125. $\sqrt{43} + \sqrt{32} + \sqrt{18} - \sqrt{4}$ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ।

1) 7

2) 6

3) 4

4) 8

126. ਕਿਸੇ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ABC ਦੀਆਂ ਭੁਜਾਵਾਂ AB ਅਤੇ AC ਦੇ ਮੱਧ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅੰਕ ਕਮਵਾਰ (3, 5) ਅਤੇ (-3, -3) ਹਨ। ΔABC ਦੀ ਭੁਜਾ BC ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

1) 20 ਇਕਾਈਆਂ 2) 10 ਇਕਾਈਆਂ

3) 15 ਇਕਾਈਆਂ 4) 30 ਇਕਾਈਆਂ

127. ਕਿਸੇ ਚੱਕਰ ਦੀ ਜੀਵਾ PQ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਇਹ ਚੱਕਰ ਦੀ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾ TR ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ R ਉੱਤੇ ਕੱਟਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ $PQ=5$ ਸਮ ਅਤੇ $QR=4$ ਸਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ TR ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

1) 9 ਸਮ 2) 6 ਸਮ

3) 10 ਸਮ 4) 3 ਸਮ

128. ਦੋ ਪਾਸਿਆਂ (dice) ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੇ ਅਭਾਜ ਸੰਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।

1) $\frac{1}{3}$

2) $\frac{1}{2}$

3) $\frac{1}{4}$

4) $\frac{11}{36}$

129. ਉਹ ਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦਾ ਦਸ਼ਮਲਾਵ ਨਿਗੁਹਣ $2.01\overline{04}$ ਹੈ।

1) $\frac{19904}{9000}$

2) $\frac{20104}{10000}$

3) $\frac{20104}{9000}$

4) $\frac{19903}{9900}$

130. 'a' ਦਾ ਉਹ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਮੀਕਰਣਾਂ ਦੇ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਹੋਣ-

$2x+3y = 7$ ਅਤੇ

$(a-1)x + (a+1)y = 3a+1$

1) -1

2) 5

3) -5

4) 1

131. ਇੱਕ ਠੋਸ ਗੋਲ ਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਰਪ ਗੋਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੜਾ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਠੋਸਾਂ ਦੇ ਆਇਤਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।

1) $3\sqrt{3} : 4$

2) $\sqrt{3} : 1$

3) $3\sqrt{3} : 5$

4) $1 : \sqrt{3}$

132. ਜੇਕਰ ਕੁੱਝ ਅੰਕਤਿਆਂ ਦੀ ਮੱਧਿਕਾ (Median) 20.2 ਅਤੇ ਬਹੁਲਕ (Mode) 22.4 ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੱਧਮਾਨ (Mean) ਪਤਾ ਕਰੋ।

1) 19.1

2) 19.5

3) 41.1

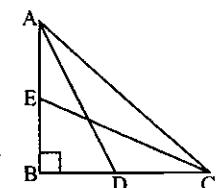
4) 41.5

133. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ, ΔABC ਇੱਕ ਸਮਕੋਣ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ $\angle B=90^\circ$ ਹੈ,

AD ਅਤੇ CE ਤ੍ਰਿਭੁਜ ABC

ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੱਧਿਕਾਵਾਂ ਹਨ।

ਜੇਕਰ $AC=5$ ਸਮ ਅਤੇ $AD = \frac{3\sqrt{5}}{2}$ ਸਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ CE ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

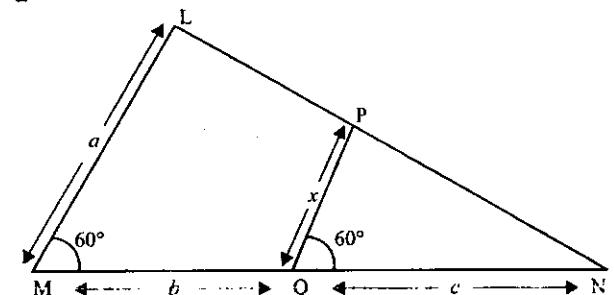
1) $\frac{15\sqrt{5}}{2}$ ਸਮ

2) 20 ਸਮ

3) $2\sqrt{5}$ ਸਮ

4) 25 ਸਮ

134. ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ $\angle M = \angle Q = 60^\circ$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

1) $\frac{a}{2}$

2) $\frac{b+c}{2}$

3) $\frac{ac}{b+c}$

4) $\frac{b+c}{ac}$

135. ਬਿੰਦੂਆਂ (5, -6) ਅਤੇ (-1, -4) ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੇਖਾਖੰਡ ਨੂੰ Y-ਯੂਗਮ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦਾ ਹੈ?

1) 5:1

2) 2:3

3) 1:2

4) 2:7

136. ਦੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਟਾਂਕ ਧਨਾਤਮਕ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਪਤਾ ਕਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 290 ਹੋਵੇ।

- 1) 11, 13
- 2) 9, 11
- 3) 7, 9
- 4) 13, 15

137. ਜੇਕਰ $x+y=11, xy=24$ ਤਾਂ x^2+y^2 ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- 1) 121
- 2) 73
- 3) 48
- 4) 24

138. ਜੇਕਰ $x+\frac{1}{x}=\sqrt{3}$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ $x^3+\frac{1}{x^3}$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

- 1) $3\sqrt{3}$
- 2) 3
- 3) 0
- 4) $\frac{1}{\sqrt{3}}$

139. ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 100 ਸਮ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਅਰਧਵਿਆਸ 50% ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਘਾਟਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਤਾ ਕਰੋ।

- 1) 50%
- 2) 25%
- 3) 100%
- 4) 75%

140. ਸੂਰਜ ਦਾ ਉਚਾਣ ਕੋਣ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਮੀਨਾਰ ਦੀ ਪਰਛਾਈ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ।

- 1) 30°
- 2) 45°
- 3) 60°
- 4) 75°

141-145 Read the comprehension passage carefully and answer the following questions :-

In modern times, we take mostly faulty and unbalanced diet like refined, synthetic and processed foods and also white flour, white sugar and foods with chemical additives. As a result, the digestive system of our body gets functionally disturbed. Stomach, which is the most important part of the digestive system, suffers mostly by the faulty diet. It becomes inactive with functioning of digestion in an improper manner.

By the digestion of faulty diet, the toxins start building up in the body. Due to this, the waste matter gets blocked and the process of digestion and assimilation slows down. The best known remedy of this problem is fasting. It is the oldest natural therapy which has been practiced since ancient times. Fasting in simple words, means living without food. The body also gets rest with less eating. Fasting improves digestion and tones up the entire system. The liver becomes active to remove toxic matter. Fasting also increases natural resistance to diseases.

141. Why does our digestive system gets disturbed?

- 1) Due to disease and disorders in the body.
- 2) Due to intake of faulty and unbalanced diet.
- 3) Due to inactivity.
- 4) Due to blockage of waste material.

142. How does stomach suffer if we consume faulty diet?

- 1) We suffer from stomach-ache.
- 2) We suffer from vomiting.
- 3) Stomach's functioning becomes slow.
- 4) Stomach becomes inactive.

143. 'It is the oldest natural therapy'. Here 'it' refers to

- 1) Food
- 2) Fasting
- 3) Diet
- 4) Remedy

144. Which organ helps the body to get rid of toxic waste?

- 1) Stomach
- 2) Digestive system
- 3) Liver
- 4) Intestines

145. The word 'assimilation' means

- 1) Dissimilarity
- 2) Indigestion
- 3) Combination
- 4) Absorption

146-150. Choose the correct option to complete the sentence:-

146. Many passengers..... when their ship hit an iceberg and sank.

- 1) Choked
- 2) Suffocated
- 3) Drowned
- 4) Capsized

147. This beautiful island has..... tourists from all over the world.

- 1) Attracted
- 2) Bewitched
- 3) Promoted
- 4) Forced

148. The robbers..... their daggers under their coats.

- 1) Concealed
- 2) Confined
- 3) Vanished
- 4) Closed

149. I was..... to see my old friend again after such a long time.

- 1) Astounded
- 2) Flabbergasted
- 3) Delighted
- 4) Deprived

150. A criminal is a person who..... crimes.

- 1) Admits
- 2) Confesses
- 3) Commits
- 4) Condones

151-154. Choose the correct phrasal verb in place of the underlined word :-

151. The robbers moved towards us with a dagger.

- 1) Came round
- 2) Came at
- 3) Called upon
- 4) Ran after

152. The girl cried when she heard the bad news.

- 1) Passed off
- 2) Broke out
- 3) Burst out
- 4) Broke down

153. The principal was invited to give away the prizes.

- 1) Checked up
- 2) Called upon
- 3) Pointed out
- 4) Called out

154. It will take some time to solve the problem.

- 1) Work on
- 2) Go over
- 3) Work out
- 4) Clear away

155-161 निम्नलिखित गदयांश को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के सही उत्तर वाले विकल्प चुनिए:

मज़दूरी करने से हृदय पवित्र होता है, संकल्प दिव्य लोकांतर में विचरते हैं। हाथ की मज़दूरी से ही सच्चे ऐश्वर्य की उन्नति होती है। जापान में मैंने ऐसी कलावती कन्याओं और स्त्रियों को देखा है कि वे रेशम के छोटे - छोटे टुकड़ों को अपनी दस्तकारी की बदौलत हज़ारों की कीमत का बना देती है; नाना प्रकार के प्राकृतिक पदार्थों और दृश्यों को अपनी सुई से कपड़े पर अंकित कर देती है। जापान निवासी कागज़, लकड़ी और पत्थर की बड़ी अच्छी मूर्तियाँ बनाते हैं तथा करोड़ों रूपये के हाथ के बने हुए जापानी खिलौने विदेशों में

बिकते हैं, इसीलिए जापानी लोग विश्व में प्रसिद्ध हैं। हाथ की बनी हुई जापानी चीजें मशीन से बनी हुई चीजों को मात करती हैं। संसार के सब बाज़ारों में उनकी बड़ी माँग रहती है। पश्चिमी देशों के लोग हाथ की बनी हुई जापान की अद्भुत वस्तुओं पर जान देते हैं। एक जापानी तत्वज्ञानी का कथन है कि हमारी दस करोड़ उंगलियाँ सारे काम करती हैं। इन्हीं उंगलियों के बल से संभव है कि हम सम्पूर्ण जगत को जीत लें। जब तक धन और ऐश्वर्य की जन्मदात्री हाथ की कारीगरी की उन्नति नहीं होती, तब तक भारत ही क्या किसी भी देश या जाति की दरिद्रता दूर नहीं हो सकती। यदि भारत की करोड़ों नर-नारियों की उंगलियाँ मिलकर कारीगरी का काम करने लगें तो उनकी मज़दूरी की बदौलत कुबेर का महल उनके चरणों में अपने आप आ गिरे। अन्न पैदा करना तथा हाथ की कारीगरी और मेहनत से जड़ पदार्थों को अमूल्य पदार्थों में बदल देना इत्यादि कौशल ब्रह्म रूप होकर धन ऐश्वर्य की सृष्टि करते हैं।

155. मज़दूरी करने से क्या होता है?

- 1) मज़दूरी करने से हृदय पवित्र होता है।
- 2) सच्चे ऐश्वर्य की उन्नति होती है।
- 3) संकल्प दिव्य लोकांतर में विचरते हैं।
- 4) उपर्युक्त तीनों विकल्प सही हैं।

156. जापान की कलावती कन्याएं और स्त्रियाँ क्या करती हैं?

- 1) वे रेशम के टुकड़ों को जोड़ती हैं।
- 2) वे रेशम के टुकड़ों को एकत्रित करती हैं।
- 3) वे रेशम के छोटे - छोटे टुकड़ों को हज़ारों की कीमत का बना देती हैं।
- 4) वे रेशम के टुकड़ों को सुंदर बना देती हैं।

157. किसी देश और जाति की दरिद्रता किस प्रकार दूर हो सकती है?

- 1) हाथ की कारीगरी की उन्नति करने से।
- 2) कागज़, लकड़ी और पत्थर की चीजें बनाने से।
- 3) हाथ के कारीगरों के अमीर होने से।
- 4) मज़दूरी करने से।

158. इस गद्यांश का उचित शीर्षक है -

- 1) मेहनत से जड़ बना चेतन
- 2) हाथ की कारीगरी : उन्नति का मार्ग
- 3) हाथों का कमाल
- 4) दस करोड़ लोगों की उंगलियों का कमाल

159. निम्नलिखित में से किस शब्द में 'ई' प्रत्यय का प्रयोग नहीं हुआ है?

- 1) जापानी
- 2) पश्चिमी
- 3) जाति
- 4) तत्त्वज्ञानी

160. 'उन्नति' शब्द का सही वर्ण - विच्छेद क्या होगा?

- 1) उ + न् + अ + ति
- 2) उ + न् + न् + अ + त + इ
- 3) उ + न् + अ + त + इ
- 4) उ + न् + अ + न् + त + इ

161. 'बल' शब्द के अनेकार्थक शब्दों में से जो शब्द उपयुक्त नहीं है, उसे चुनिए।

- 1) शक्ति
- 2) सेना
- 3) बलराम
- 4) नियम

162-167 निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर पूछे गए प्रश्नों के सही उत्तर वाले विकल्प चुनिए:

मन की चंचलता मनुष्य को मनोरंजन के अनेक अवसर प्रदान करती है लेकिन इससे प्रगति के पथ पर आने वाली अनेक बाधाएँ जीवन को मुसीबत में डाल देती हैं। मनुष्य अपने कार्य में सफलता के लिए संकल्प करता है। वह जी-जान से उस कार्य में श्रम-साधना से जुट जाता है। सफलता सामने दिखने लगती है। आशा और विश्वास के साथ कार्य में जुटे व्यक्ति के मन की चंचलता थकान से

परेशान इन्सान को आराम के गद्दों पर आनन्द का खेल शुरू करवाती है, तब आज का काम कल पर टालने की आदत को प्रोत्साहन मिलता है और व्यक्ति भौज - मस्ती की जिंदगी जीने लगता है। ऐसे में मन भटकता है और विश्वास टूट जाता है। आशा की किरण अंधकार में गुम हो जाती है। मन की चंचलता ने विश्राम और भौज - मस्ती के नाटक में मनुष्य के साथ ऐसा खेल रखा कि उसे अपने कार्य की सफलता के स्थान पर विफलता मिली। अतः प्रत्येक को मन की ऐसी चंचलता से बचना चाहिए।

162. सफलता के लिए क्या आवश्यक है?

- 1) संकल्प करना।
- 2) जी-जान से काम करना।
- 3) श्रम साधना करना।
- 4) उपर्युक्त तीनों विकल्प सही हैं।

163. विश्राम और भौज मस्ती में ढूँढ़े रहने से क्या होता है?

- 1) आशा की किरण मिलती है।
- 2) मानव को विफलता मिलती है।
- 3) कार्यकुशलता बढ़ती है।
- 4) मानव को सफलता मिलती है।

164. इस गद्यांश का उचित शीर्षक है -

1) मनोरंजन।	2) आशा और विश्वास।
3) चंचल मन।	4) मानव जीवन में बाधाएं।

165. निम्नलिखित में से कौन सा शब्द 'आनन्द' का पर्यायवाची शब्द नहीं है?

1) अलंकार।	2) प्रसन्नता।
3) उल्लास।	4) हर्ष।

166. निम्नलिखित में से 'प्रत्येक' शब्द का सही संधि - विच्छेद क्या है?

1) प्रति + एक	2) प्रती + एक
3) प्रत्न + येक	4) प्रति + एक

167. निम्नलिखित में से 'संकल्प' शब्द का विपरीत (विलोम) क्या है?	1) विपन्न 2) अल्प 3) विकल्प 4) विरक्त	172. 'ਸਪउ-ਸਿੱਧੁ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਵੰਨਰੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?	1) ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦ 2) ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ 3) ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ 4) ਧਾਰੂ ਸ਼ਬਦ
168-174. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੈਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਓ:-	ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ: ਪੰਜ+ਆਬ। 'ਆਬ' ਸ਼ਬਦ ਫਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਪਾਣੀ' ਭਾਵ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਹਨ ਸਤਲੂਜ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ, ਜਿਹਲ ਤੇ ਚਨਾਬ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇ ਦਰਿਆ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਸਰਮਵਤੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਸਪਤ ਸਿੱਧੁ' ਜਾਂ ਸਪਤ ਸਿੱਧੁ ਆਇਦ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਲ, ਪੰਚਨਦ, ਮਦਰ ਦੇਸ, ਲਾਹੌਰ ਆਇਦ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੱਭਿਆਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਮਿਸਰ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੜੱਪਾ ਅਤੇ ਮਹਿ-ਜੋ-ਦਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸੱਭਿਆਤਾਵਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈਆਂ।	173. 'ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ' ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?	1) ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ 2) ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਦ 3) ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ 4) ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ
168. 'ਆਬ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ..... ਹੈ।	1) ਬਿਆਸ 2) ਸਿੱਧ 3) ਪਾਣੀ 4) ਦਰਿਆ	174. 'ਸਪਤ ਸਿੱਧੁ' ਸਮੇਂ ਕਿਹੜਾ ਦਰਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ?	1) ਰਾਵੀ 2) ਜਿਹਲ 3) ਸਰਮਵਤੀ 4) ਬਿਆਸ
169. ਕਿਹੜਾ ਦਰਿਆ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ?	1) ਬਿਆਸ 2) ਰਾਵੀ 3) ਚਨਾਬ 4) ਸਿੱਧ	175-180. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੈਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਓ:-	ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ 'ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 1574 ਈ: ਵਿੱਚ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨੰਹ ਰੱਬੀ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਭੁਦਾਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 1577 ਈ: ਵਿੱਚ ਬੁਰੂ ਕਰਵਾਈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 1586 ਈ: ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਭੁਦਾਈ ਪੁਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਚਾਰੇ ਕਿਨਾਰੇ ਪੱਕੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ' ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਨਾਂ 'ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ' ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਰੋਵਰ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ 'ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ' ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ।
170. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ?	1) ਮਿਸਰ 2) ਸਪਤ ਸਿੱਧੁ 3) ਪੰਚਨਦ 4) ਮਦਰ ਦੇਸ	171. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿਚੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਹੈ:	ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 52 ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਸਾਏ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ-ਮਿਸ਼ਰੀ, ਤਰਖਾਣ, ਲੁਹਾਰ, ਜੁਲਾਹੇ, ਠਠਿਆਰ, ਘੁਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸੁਨਿਆਰ ਆਇਦਾ। ਸਰੋਵਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 1588 ਈ: ਵਿੱਚ ਬੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪੁਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ
171. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿਚੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਹੈ:	1) ਸਪਤ-ਸਿੱਧੁ 2) ਹੜੱਪਾ 3) ਲਾਹੌਰ 4) ਪੰਚਨਦ		

ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੋਂ 1604 ਈ: ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ।

178. 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ 'ਪ' ਦੇ ਪੈਰ ਵਿਚ ਪਟੇ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ..... ਆਖਦੇ ਹਨ?

175. ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ?
- 1) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 2) ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ
3) ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ 4) ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ
- 1) ਦੁੱਤ ਵਿਅੰਜਨ 2) ਅਨੁਨਾਸਿਕ
3) ਸੁਰ 4) ਅਰਪ-ਸੁਰ

179. 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ' ਕਿਹੜਾ ਨਾਂਵ ਹੈ?

176. ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਕਿਨਾਰੇ ਕਦੋਂ ਪੱਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ?
- 1) 1588 ਈ: 2) 1574 ਈ:
3) 1604 ਈ: 4) 1586 ਈ:
- 1) ਭਾਵ-ਵਾਚਕ ਨਾਂਵ 2) ਆਮ ਨਾਂਵ
3) ਖਾਸ ਨਾਂਵ 4) ਇਕੱਠਵਾਚਕ ਨਾਂਵ

180. ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਕਿੱਨੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਸਾਏ ਗਏ?

177. ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
- 1) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ
2) ਸਰੋਵਰ ਬਣਾਇਆ
3) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਸਾਏ
4) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ
- 1) 1604 2) 1577
3) 1588 4) 52